

Medicijnverbruik alsmede vermelding van alle ziekten aan boord van
het V.O.C. schip "Voorschoten"

o-o-o

Bron:

Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage
Archieven van de Verenigde Oostindische Compagnie, inv. nr 5126.

Aantekeningen van opperchirurgijn Francois van der Tack gedurende
de reis van Goeree naar Kaap de Goede Hoop,
van 13 april tot 28 augustus 1701.

H.B.Eldermans

's-Gravenhage, 23 april 1994.

Consumptio Medicamentorum atq; Nomina
ina omnium Aegrotantium in Dava Voorzichot.

Page 4

Is April 1701 Jan More pleuritem

50 uto

57 uto

59 uto

℞. Sal. prunel
 Oculi. Cam. ----- @ ℞i
 Diachor: in m. pit. ----- ℞ss
 Ag: Lanic. q. s. et fiat
 Mist. Sudorif.
 ℞. Sudorificum ut ant
 ℞. atq; Cerot deumino
 Sal. Card.
 Sal. prun. ----- @ ℞ij
 Oculi. Cam. ----- ℞i
 Diachor. ----- ℞i
 Ag: Theriac. Vanilia Gal.
 Gummi q. s. et fiat Mist
 Bolus Ared Cochle: per
 ℞. Mist: ut ant et red-
 ducatur ut ant

Jan Janse Moree van Delft
 bosschieter: 12 gld per maand
 borstvliesontsteking, 15-4/19-4-1701; hersteld
 1706 thuis gekomen
 11-9-1706 betaelt aen den verdiendende selfs f 321.14.-

Wilhelmus Spiering ad. list. cum obst. ^{pag 2}
mitione abdominis

25 Apr.

R. Res. albeti. ʒi

27 dito

R. Ext. Cathol. ʒi
f. pill. n. v.
restaurat.

Postea febris
Die 22 Junii

R. Sal. prun.
Cor. rub. ʒi
Dec. Cane. ʒi
Fiat pulv. ad trit. ʒss

29 dito

R. Olinth. Salut. ʒij
dat. ad XX guttas

28 dito

R. pulv. ut. ant.

30 dito

R. Sal. parit
China ʒi
Lign. Guaja ʒi
R. P. ʒi
Aq. Cane. ʒi
Fiat dec. ad Lang.
ad par.

Die 4 Julii

R. Ext. Cathol. ʒi

Wilhelmus Spiering adsistent
adsistent: 24 gld per maand
met obstipatie, 15-4/17-4-1701; hersteld
daarna koorts, 22-6/4-7-1701;
1704 thuis gekomen
8-12-1704 aen hem selfs betaelt f 531. 7.-

Gijsbertus Maertense Welgevaren Pag. 3
Febr. 18

16, Apr.

P. Saly. Car.
P. Salm.
Antim. Diaph. 9i
O. Anus 9ii
fiat pulv. ad troc. ros.
P. pulv. ut antea et rest.
volutus est

10, dito

Gijsbertus Maertense Welgevaren*

schipper: 70 gld per maand

zijn vrouw: Pleuntie Jans (= Apolonia Jansdr van Bronswijck* te Delft)

koorts 16-4/18-4-1701; hersteld

Testeert op 26-3-1706 te Hougly (Bengalen) en is overleden aldaar op 8-6-1706

18-2-1708 Betaelt op speciale ordre van de Heeren deser Camer (Weeskamer te Delft) aen Apolonia Jans van Bronswijck weduwe van de bovenstaende Gijsbrecht Maertens Welgevaren, mitsgaders aen Maria Welgevaeren meerderjarige dochter ende aen Pieter van Strijen ende Johannis Speijers als voogden over Boudewijn Gijsbert Welgevaren, beide kinderen van gemelte Welgevaeren geprocreert bij Grietje Boudewijns Roos ende nogh aen de voornoemde Apolonia van Bronswijck, Pieter van Strijen ende Johannis Speijers als voogden van het naergelaeten weeskint genaemt Maerten Gijsbrechts Welgevaren* geprocreert bij gemelte Apolonia van Bronswijck voor een vierdepart te saemen de somma van f 2.247.13.8 enz.

Borge voor alle naermaningh de voornoemde Pieter van Strijen ende Johannis Speijers in haer prive ende onder behoorlijke renunciatie, enz.

was get. Aplonia Bruinswick

Pieter van Strijen; Joh. Speijers

Zie: Gem. Archief Dienst Delft; Weeskamer Archief (Comparities Register en Boedels).

* Kwartierstaat Mr Bastiaan Gerard Eldermans.

Pieter van Voorn pleuritem. Pag 4.

20, Ap.	Ry. Sudor. f. ut pag. 8 atys
25, Dito	crotonum deumono
22, Dito	Ry. Sudorif. ut aut
	Ry. Sal. Card.
	pinu. --- 29
	Diab. --- 31
	aq. Cher. --- 31
	aq. Janic --- 30
	Uru. Gall. Q. S. et fiat
	Mint. ad Cochlear pedum
	heras
20, Dito	Ry. Mint. ut aut
20, Dito	Ry. Ext. Cathol. 21
	fiat p. x. v.
	restaurat

Dit. Borstontsteking

184/10 130

Pieter Arentse van de Voorne

bosschieter: 12 gld per maand

zijn vrouw: Maria Pieters

borstvliesontsteking, 20-4/28-4-1701; hersteld

daarna scheurbuik, 28-7-1701, als pagina 31

1707 thuis gecomen

31-10-1707 betaelt aen den verdiendenden selfs f 251.5.4

Jacob Veermans pleuritem

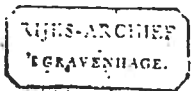
19 Apr

20 Dito

ditto

23 Dito

R. Sudorificum ut pag. 111 et 112
R. Arot. Vermine
R. Sal. prun. - - - - - ʒi
R. Antim. Diaph. - - - - - ʒi
R. Acc. Conc. - - - - - ʒi
R. Theriac. - - - - - ʒi
R. Vin. Gall. q. s. et ʒ. Mint.
R. C. Pleam per. rosam
R. Schond.
R. Cap. bend. - - - - - ʒi
R. Sem. Ang. l. - - - - - ʒi
R. Sal. prun. - - - - - ʒi
R. Ros. Mund. - - - - - ʒi
R. Ad. Liquor
R. Aq. Comm. q. s. et fiat apud
R. Mixture ut antea et
 ad Staurat. et

Jacobus Veermans van Delft

soldaat: 9 gld per maand

zijn vrouw: Cornelia van Couverde (maandbrief per 3 mnd f 27.--)

borstvliesontsteking, 19-4/23-4-1701; hersteld

schuld aan: Cornelis de Swart, laetste betaling 4-10-1714

12-1-1714 volgens Memorie van Authorisatie van Generael en Raden van India is versoght int toecoomende op de Maentbrief geen betalinge te doen, alsoo deselve wert gerevoceert om redenen dat in India getrouwt is volgens acte van Revocatie dd 10-11-1714.

Van Banda ultimo Junij 1720 vrij man.

1722 Banda in vrijdom.

Cornelis Gerritse van Doorn ^{pag. 6,} cum obstructis
Johann Maffa

20, Ap

Ry. Sal. prun. ʒi
Theriac in mal. put. q. s.
Aq. Ther. ʒi
Vin. Gal. q. s. fiat Sudorif.

29, Dito

Ry. Sudorificum ut antea

30, Dito

Ry. Sal. Cap.
prun. ʒi
Autum. diaph. ʒi
Diabek ʒi
Aq. Theriac ʒi
Vin. Gall. ʒi
M. et. fiat (Mint. Debut
cochlearium

Dito

Ry. Scord.
Card. bend.
Sals ʒi
Sem. Anil ʒi
Sot. Senn ʒi
Hord. Mund ʒi

5, Meij

Liq. ʒi
Aq. Comm. q. s. et. f. Apot.
Ry. Extr. Cathol. ʒi
F. pi. xv
Restaurat

Cornelis Gerritse van Doorn van Delft

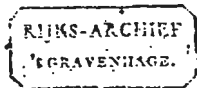
matroos: 11 gld per maand

totale afsluiting, 28-4/5-5-1701; hersteld

1702 thuis gekomen

Ultimo augustus 1703 aen hem selfs betaelt f 258.6.-

Jan van Nimwegen. Fabriciel. Pag 7
 4^e Meij. Ry. Sal. Cant.
prou. ----- 2 Ri
Corr. vnde ----- 9 Ri
Occ. Gauer. ----- 7 Ri
Fiat pulv. 2 tred. 100 Ri
 6^e dito. Ry. pulv. ut anted
 9^e dito. Ry. Ont. Cathol. ----- 2 Ri
F. pul. No 2
Restauratid

Jan van Nimwegen van Delft
 bosschieter: 12 gld per maand
 koorts 4-5/9-5-1701; hersteld
 schuld aan: Maria van Nimwegen
 de Armen van Batavia over condemnatie
 1710 behoorlyck gerepatrieert
 31-7-1710 aen den verdiendenden selfs betaelt f 274.18.-

Pag. 011

Nicolaes Jacobse van der Wagt pleuritem

5^e Meij Rj. Sal. prun.
 Occ. Cancl. @ 9i
 Theriac 9i
 aq. Theriac 9i
 Rosari q. s. et fiat Turonj.

6^e Meij Rj. Sudorif. ut ant. Salp. groe
 Gummi

7^e Dito Rj. Sal. Card.
 prun.
 Dec. Cancl. @ 9i
 Diacub. 9i
 Aq. Theri 9i
 Vin. Gall. 9i
 Fiat Mixt. dat. Cochlear

9^e Dito Rj. Mixt. ut supra

15^e Dito Rj. Ext. Cathol. 9i
 et restituerat

Post. Corticium

28^e Juli pag. 31 legibund

Nicolaes Jacobse van der Wagt van Delft

matroos 10 gld per maand

borstvliesontsteking, 5-5/13-5-1701; hersteld

daarna scheurbuik 28-7-1701, als op pagina 31 te lezen is

overleden 15-3-1706.

22-11-1710 Betaelt aen Aryaentje van der Wagt huisvrouw van Louwerens Bax als last hebbende van haren man, suster ende erfgenaem voor de eene helft van Nicolaes Jacobus van der Wagt ende nogh aen de voornoemde Aryaentje van der Wacht ende Louwerens Bax als oom ende meuje ende alimenterende een susters dochter genaemt Dingemine Verschouw waervan moeder is geweest Lysbet van der Wagt voor de wederhelft, 26 gld 12 stivers Borge Frans van der Vorst* bostel maker op de groote marct binnen dese Stad(Delft).

* Kwartierstaat Mr Bastiaan Gerard Eldermans.

Pieter Jacobse van der Wier ^{Page 9} cum distinct.
venum est qd febr. lid

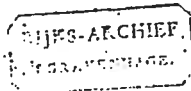
5te Meij

6te dito

7te dito

9te dito

Rj. Bals. Sulf. thet. ℥i
 Anisati ℥i
 (Mist. ad vin. gutt. b. s. p. d. i. e. m.)
 Rj. Sal. prin. ℥i
 Diac. in M. pol. ℥i
 Aq: Theriac. Vin. Gall. q. s.
 Fiat S. d. i. e. m.
 Rj. Extr. Cathol. ℥i
 S. pat. N. v.
 Rj. Sudorif. ut antea
 in Stauratub

Pieter Jacobse van der Wier van Delft

matroos: 11 gld per maand

zijn vrouw: Lysbeth Carels

met nierkoliek en koorts, 5-5/9-5-1701; hersteld

15- 1-1705 Bataviaes Hospitael in de ligten ten syde leggende

4-10-1705 volgens distincte attestatie overleden

3-11-1705 betaelt op speciale ordre van de Heeren van desen Camer aen Elisabeth Carels weduwe van Pieter Jacobs van der Wier voor de eene helft, mits gaders aen Mr Hendrick Hector chirurgijn ende Jacobus den Doon als gestelde voogden over Hugo van der Wier, minderjarige soon van den voornoemde Pieter Jacobs van der Wier voor de wederhelft f 206.10.- volgens authorisatie van de Heeren Weesmeesteren deser Stad (Delft)

Borge voor alle naermaninge Frans van Couwenhoven Molenaer van de Roose Molen

Pag: 10

Francois Latour van Ob. Stmect. Abdomin. casty f

6° Meij
7° 1706

Ry. pill. Ruff. --- 38
Ry. Sal. prun.
Conal. mbr.
Oce. Lancer. --- @ 9
Antim. Diaph. --- 9 xv
Mil. et fat. part 2 h. 11.
Ry. pulv. ut. aut.
Ry. Extr. Cathol. --- 9
Fia. pill. N. 2
restauratol

9 Meij
10° 1706

Francois Latour van Delft

matroos: 10 gld per maand

met obstipatie, daarna koorts, 6-5/11-5-1701; hersteld

1706 thys gekoomen

4-10-1706 aen hem selfs betaelt f 128.5.7

Jan Pieterse Dixhoorn. feb. ^{pag. 11} quotidian.

7 Meij

R. Sal. prim.
Oce. Rancor 2i
Theriac 2i
aq. hordei - q. s. fiat Pulv.

10 dito

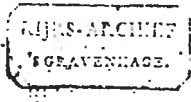
R. Sal. Cap.
Coral. prim.
Aurum. Diaph. 2i
Oce. Rancor 2i
Pulv. ad trit. d. s. fiat

10 dito

R. pulv. ut ant. I

13 dito

R. Ent. Cathol. 2i
f. pulv. No 2
retinendum

Jan Pieterse Dixhoorn van Delft
bosschieter: 12 gld per maand
dagelijks koorts 7-5/13-5-1701; hersteld
1705 thuis gekomen
1-8-1705 betaelt aen hem selfs f 174.-.-

Dirk Pieterse

Syncope

pag. 12

Den 7 Mey

℞. Occ. Cam. ℥ij
 Diad. ℥i
 Talo. oleol. ℥xxx
 Aq. Cinamon. ℥ij
 Vin. Gall. q. s. et fiat
 Mint. Cardiac. detur
 Cochlearium
 ℞. Mint. ut antea
 ℞. Mint. ut antea
 adstauratur

9" dito
13" dito

Dirk Pieterse van Delft

matroos: 11 gld per maand

zijn vrouw: Anna Hendriks van Saest

flauwtes, 7-5/13-5-1701; hersteld

11-1-1702 also dese persoon geen schulden gemaect heeft, so gaet deselve aen land, om op de werf te arbeyden

van Batavia October 1702

1703 van t schip Reygersdael behoorlijck thuyt gecomen

31-5-1703 aen hem selfs betaelt f 52.2.9

Jodocus Wieling minx. Sanguinem Pag. 13

9, Meij

R. Ball. Sulph. thes.
Ball. Capiv. . . . @ 3ij
ad gtt. xij l. S. per diem

14, dito

R. Nitrat. ut antea

15, dito

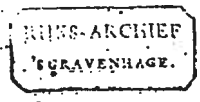
R. Sal. prun. . . . ʒi
Oca. Ance. . . . ʒij
Miffi et fruct. pulv. comp.
ad ʒ. l. S.

19, dito

R. pulv. ut antea

24, dito

R. Ball. Sulph. thes.
Capiv. . . . @ ʒij
Junip. . . . ʒi
Detur ad xij gtt. l. S. per diem
vel Sanguinem

Jodocus Wieling van Delft
soldaat: 9 gld per maand
zijn vrouw: Judith Waalpot
bloedspuwing, 9-5/24-5-1701; hersteld
overleden Bataviaes Hospitaal, na 8-1-1702 (aankomst te Batavia)

Jacobus van Zijl Diarreeam ^{Page 14}

10 Meij

11 Dito

15 Dito

R. Rei Electi 31
fiat pulv.

R. Rei Electi 38
Land. Opiat. 31

R. Occ. Cane. 31
Land. Opiat. 31
Decret. Rob. m. 8. 9. 10.
fiat Minut.
(N. Stauratal)

Jacobus van Zijl van Delft

kajuitwachter: 10 gld per maand

vader: Engelbregt van Zijl

moeder: Jacomijntje Frans

diarree, 10-5/13-5-1701; hersteld

overleden 24-9-1703

24-10-1705 betaelt aen Engelbregt van Zijl en Jacomijntje Franse vader en moeder van Jacobus van Zijl, erfgenamen ab intestato f 124.2.15

Borge voor alle namaninge Arnoldus Ramp camerbewaerder van Schepens camer alhier (Delft)

Teunis Leuter pleuristum

May 55

10° Mey

R. Sal prun. ℥i
 Card. ℥i
 Theriaca - q. s. ℥i
 Ag. feni. q. s. et fiat Pulvis

11° Dito

R. Fusonif. ut Supra

12° Dito

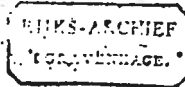
R. Sal prunel ℥i
 Occ. Canel ℥i
 Diad. ℥i
 Ag. Theriacal. ℥i
 Laudan. Opia ℥i
 Vin. Gallic. q. s. et fiat mixt.
 et d. ut Cochlearium
 Cerotum daemonicum

15 Dito

R. Mixt. ut actus

18 Dito

R. Extl. Cathol. ℥i
restaurat

Teunis Gerritse Leut van Delfshaven

matroos: 9 gld per maand

borstvliesontsteking, 10-5/18-5-1701, met zalf ingewreven; hersteld

1712 behoorlijk repatrieert

1-9-1712 aen hem selfs betaelt f 657.9.5

Joost Persijn Lebrilid atq; oblt. adsom. Pag 16.

14 Meij Rj Sal prun
 Occ. Canct. 29
 Theriaca 29
 Aq. Theriac. 31
 Aq. Cordis q. S. at f. hant
 15 Dito Rj Ext. Cathol 29
 " F. pith. No
 16 Dito Rj Sal prun.
 Qd. 29
 Antim. Diaph. 29
 Occ. Canct. 29
 18 Dito Rj Fiat pulv. at Antidotal
 21 Dito Rj pulv. ut ant
 Rj pill. ruffi 30
 Restaurat

Post. correcties

29 juli ut pag 31 capit.

Joost Persijn van Delft

matroos: 11 gld per maand

koorts en obstipatie, 14-5/21-5-1701; hersteld
daarna scheurbuik, 29-7-1701, als op pagina 31 te lezen is
zijn vrouw: Teuntje Hendrickxe de Lange

30- 8-1704 betaelt aen den verdienden selfs f 77.-.-

30-10-1704 betaelt op speciale ordre van de Heeren Bewinthebberen op huijden
geordineert de somme van f 62.17.- dewelcke hij verclaert noeyt gecregen te hebben
Borge voor alle naermaninge Gerart van Vliet.

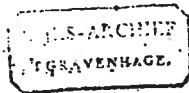
Cornelis Mommael cum obstruct. abson. Pag: 17.

16de Meij

Ry. Ext. Cat b

10de dito

Ry. Confact. ^{Laat pilt. No 2} ~~38~~
af: Rondeij G. J. first keuff.
rechtvaardig

Cornelis Mommael

ziekentrooster: 30 gld per maand
zijn moeder: Jacomijntje van der Burg
met obstipatie, 16-5/18-5-1701, hersteld

8-7-1706 zonder testament overleden

31-12-1707 aen den Notaris Pieter Coel te Delft f 1.677.-.-

Betaelt aen den Notaris Pieter Coel als by de Heeren Scheepenen deser Stad speciael
hier toe geauthoriseerd comende voor de eygen vaeder en moeder f 1.677.-.-

Leendert van der Zijl een obstruct. abdom: atqz
pulmonis P. Pag. 18

24te Mij

25 Mij

Ry. Conf. Hamech. 38
aq. honds q. s.

Ry. Sem. Anis. 39
Sed.

Card. leed. 40 mi

Em. Camp. 41

Flordum 42

Rad. Squ. 43

Aq. Com. 44

Fist. Decoctum

Ry. Extr. Cathol. 45

Ry. Decoct. utant. P.
v. Staurat. al.

Den 30 Dito

Dito

Leendert Janse van der Chijs van Delfshaven

onder timmerman: 34 gld per maand

zijn vader: Jan Huijgen van der Chijs

zijn dochter: Lysbeth van der Chijs

met obstipatie en benauwdheid, 24-5/30-5-1701; hersteld

24- 5-1705 Bataviaes Hospitael overleden sonder testament te maken

18-10-1706 betaelt Lourens Sijloo meester kleermaaker en Gerrit Wolpherse van den Kurpen als voogden over t minderjarige dogtertje genaemt Lijsbet Leendertse van der Chijs erfgenaem ab intestato f 343.11.5

Pag. 19"

Jan Doorle fabriciel atqz Nephelium

24de Meij R. Bald. Sulp. Abel.
Cajava . . . @ 3ij

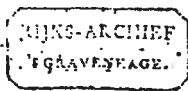
25de dito R. Sal. pinu.
Coral. rub. . . . @ 2ij
Ore. Avel. . . . 2ij

28de dito R. / fiat pulv. d'hand' d'oll.
puls. ut ant'd

30de dito R. Ext. Cathol. . . . 2ij
fiat. pulv. No v

Den 2 Junii R. Bald. ut ant'd

7de dito R. Ext. Cathol. . . . 2ij
fiat. pil. No v
mit ten oetel

Jan Doorle uyt den Haag

matroos: 9 gld per maand

koorts en nierontsteking, 24-5/7-6-1701; hersteld

schuld aan: Reijer van der Hout

1704 behoorlyck thys gekoomen

30-8-1704 aen hem selfs betaelt f 138.16.-

15-1-1705 betaelt aen Reijer van den Hout in voldoeninge van de schult f 130.-.-

Pag. 20ⁿ

Louys de la Pierre cum oblt. adom. atq. feb.

29 Meij R. Ext. Cath. --- 9^{xvi}
 gutt. Gamb. --- 9^v
 Fil. pith. No^v

30 dito R. Sal prun.
 Card. --- 9ⁱⁱ
 Oae. Pancr. --- 9ⁱⁱ
 Ant. Diaph. --- 9^{xv}
 Fiat pulv. admod.

Den 2 Junii R. pulv. ut antea

5 Junii R. Confact. Ramech. --- 38
 aq. Rordei. q. s. et
 Fiat Raill
 ad Stauratul

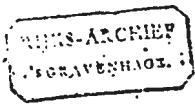
Louis Bernard de la Peijere van Delft (zie dezelfde onder nr 43)

matroos: 11 gld per maand
 zijn vrouw: Ignatia van Lokere
 met obstipatie en koorts, 29-5/5-6-1701; hersteld

schuld aan: Anna Bernard de la Peijere en aen de Armen te Batavia over condemnatie
 11-1-1702 gaet dezelve aen land om op de Werf te arbeyden
 31-8-1702 overleden Bataviaes Hospitael
 4-1-1704 betaelt aen de vrouw op de acte (Ignatia van Lokere) f 33.-.-
 Borge voor alle naermaninge B vd Swaen

Daniel Curassouw febril ^{pag 21}

10 Juni R. Sal prun. Cxi
 Dito Theriac. Cxxvi
 ag: Stod. q. p. act. Cxxv
 R. Sal prun. Cxxiv
 Dito Antim Diaph. Cxxv
 Dec. Cancr. Cxxiv
 f. act. pilu. a tres doses
 R. Extr. Cathol. Cxi
 f. pilu. No 2
 R. pilu. act. ant. d
 R. Extr. Cath. Cxi
 v. Stauratul

Daniel Curassouw van Delft
 blokmaker: 14 gld per maand
 koorts, 10-6/19-6-1701; hersteld
 schuld aan: Anna Verbrugge
 11-1-1702 gaat aan land om int Ambags quartier dienst te doen
 overleden ultimo Mey 1703
 17-1-1705 betaelt aen Anna Verbrugge Moeder en erfgenaem en aen Zacharias Zachariasz
 assou als vooght over de minderjarige volle broeder Jacobus Jansz assou en nogh aen
 Aryaentje Jans Assou meerderjarige doghter sijnde een halve suster, aen ieder sijn
 part f 119.3.6
 Borge voor alle naermaninge Adriaen van den Velde* goutsmith
 * Kwartierstaat Mr Bastiaan Gerard Eldermans

Wouter van Westen fabricat aq. 22"
adominid
Den 15 Juni

16 dito

19 dito

20 dito

R. Sal. pinn.
 Dec. Caud. 22
 Theriac. 22
 aq. Ther. 22
 R. aq. pond. q. p. et fat. 22
 R. pith. suffi. 22
 R. Sudorif. ut antea
 R. Rei Electi. 22
 aq. hordii q. p. f. hant. 22
 w. hant. bat. 22

Wouter van West van Delft

onderkuiper: 14 gld per maand

koorts en obstipatie, 15-6/20-6-1701; hersteld

schuld aan: Maria van West

1704 behoorlyk is thuyt gekoomen

7-5-1704 aen hem selfs betaelt f 352.18.10

Gillis Barentse Sabid en een ²³
 door het gantsche lichaem
 Den 10 Juni

R. Sal Card. ʒi
Aut. Diaph. ʒviii
Theriac. ʒxiii
aq. Ros. ʒi
aq. honden q. l. fiat Durof.

11 dito

R. Cardui. bened.
 Sclon.
Sen. Salu. @ Mi
Sen. anst. ʒiii
ʒ. Lij. ʒs
hon. Min. q. l. et fiat

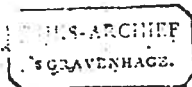
12 dito

R. Sal prun
 Autim. Diaph. ʒi
Diaph. ʒxv
Salu. Obst. ʒutxxx
Ocy. Canc. ʒi
Vin. Gall. ʒi fiat
Mist. datin. Colectum

13 Novo met een
 obstructie en swaer pijn
 door alle de delen des lichaems
 Den 29 Juli

R. Sal prun.
 Ocy. Canc. @ ʒi
Theriac. ʒxv
Aphurine ʒi
Land. opiat. q. l. et fiat Durof.

Den 30

R. Sal Card.
 prun. @ ʒi
Autim. Diaph. ʒxv
Diaphor. ʒi
Land. op. ʒi
ʒl. anil. ʒutviii

Den 4 Augustus

Den 7 dito

Den 9 dito vermeerderde
 de pijn ende kragt vermin.
 Den 11 gaf hem.

Den 13 dito kreeg geen
 afgang met swelling des
 buijks setten den heil

Den 16 dito
 Den 18 is hij. ♀

R. Card. kamach. ʒs
aq. honden q. l. fiat hantul
R. Decoct. ut ant
R. Mist. ut ant add aq. Cham. ʒij
et datin Colectum
R. Alth. Carbonil. rad. @ Mi
ad ʒviii additum Elect. Diaph. ʒs
R. Sal fiat endura Oldum ʒut ʒs
mist. ut ant et Colectum

Gillis Barentse van Delft

metselaar: 14 gld per maand

koorts en een coude door het gantsche lichaem, 10-6/11-6-1701; hersteld
opnieuw met een obstructie en swaer pijn door alle de delen des lichaems, 29-7/18-8-
1701; 9-8 vermeerderde de pijn en de kragt verminderde gaf hem...
den 13-8 kreeg geen afgang met swelling des buijks setten (bedaarde) hem , 16-8 dito,
18-8-1701 is hij overleden
is sonder testament komen t overlyden
1-10-1702 afgeboekt de somme van f 130.16.11

Samuel Jacobse Tijerhandt cum abstracto ^{pag 24}
 administrat abq3 febris l'is
 Den 10 Junii

19 dito
 20 dito
 24 dito

R. Sal. p'vina
 Theriaca 20i
 Dec. Campel 2i
 aa. Ther 2i
 Aq. Rosari q. p. f. Judonif
 R. Elix. prop. Gut. XX
 R. Extr. Cathol. 2i
 R. Tinct. p'vina
 Judonif. ut ant
 (in stauratub)

Samuel Jacobse Tijerhandt

onder timmerman: 27 gld per maand

zijn vrouw: Maria Samuels

met obstipatie en koorts, 18-6/21-6-1701; hersteld

schuld aan: Gillis Barentse, wegens aankoop goederen uit diens nalatenschap (blz.23)

1706 behoorlijk thuis gekoomen

18-9-1706 aen hem selfs betaelt f 898.12.-

Antoni van Bart plenitem ²⁵
Den 22 Juni

23 dito

R. Sal prun
Theriacen
aq. Theriacal.
aq. Iod. q. f. et f. Iodif.

26 dito

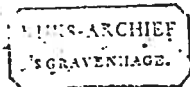
R. Sal prun.
Austun. Diaph.
Diachord.
Aq. Theriac.
Laud. Op.
Vin. Gall.
Mint. datius coelbatum
J. Sudorif. ut supra atq; Ant
Deumino

28 dito

R. Ext. Cathol.

30 dito

R. Mint. ^{frant pth. n. v}
ut ant
restaurat

Antoni van Bart van Delft

matroos: 11 gld per maand

borstvliesontsteking, 22-6/30-6-1701; hersteld

11-1-1702 Alsoo dese persoon geen schulden gemaakt heeft so gaet dezelve aen land om op de werf dienst te doen

26-11-1703 het Collegie vergadert sijnde is aen de vrouw verleent een Maent brief van twee Maenden

4-11-1705 betaelt aen de vrouw op de acte f 40.-.-

ultimo mey 1705 weggelopen en gagie afgeboekt ad f 94.8.-

Page 26

Johan onderwater Febrius atq; obstruetio abs

Den 24 Jani Z. Lat prun
 Dcc. Canef
 Cassia nut. ʒi
 Aurum. Diaph. ʒxx
 Fiat pilul. ad ʒi

26 Jani Z. Extr. Cathol. ʒi
 Fiant pilul. ad ʒi

27 dito Z. pulv. ut ant ʒ

30 dito Z. pill. ruffi ʒb.
 Fiant pilul. ʒi
 r ʒi ʒi ʒi

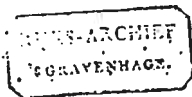
Johan Onderwater van Delft
 matroos: 9 gld per maand
 koorts en obstipatie, 24-6/30-6-1701; hersteld
 schuld aan: Gillis Barentse, wegens aankoop goederen uit diens nalatenschap (blz.23)
 Aan de Armen van Batavia wegens Condemnatie
 1705 behoorlijk thuis gekoomen
 1-8-1705 aen hem selfs betaelt f 327.4.-

Andries Cornelisse ^{pag. 27} *fabrilis*
Den 20^{en} Junij

27^{en} dito

29^{en} dito
Den 5^{en} Julij

R. *Spond. Sulph*
Occ. Canc. *℞i*
Theriac. *℞xvi*
R. *Ag. mond. q. l. f. suborif.*
℞i
Antim. Diaph. *℞i*
Occ. Canc. *℞xv*
℞i
f. pulv. ad trid. de 55
R. *pulv. ut ant. d*
R. *Ext. Cathol.* *℞i*
℞i

Andries Cornelis van Koppenhagen

hoog bootsman: 22 gld per maand

zijn vrouw: Emmerentje Dirckx van Cleef

koorts, 26-6/1-7-1701; hersteld

schuld aan: De Armen op Batavia over Condemnatie

overleden te Batavia 18-5-1702

31-10-1704 betaelt aen Emmerentie van Cleef vrouw van Andries Cornelisse van Koppelage

de somme van f 86.7.5 ingevolge de acte van uijtkoop voor Heeren Weesmeesters te

Delft gepasseert dato 21 october 1704

Borge voor alle namaninge Gerrit van Vliet

Jacob van Driel Scorbuticus atq; febrilis
Den 30 Juni

R. Spirit. Ockle
Elix. prop. p. ... 3i
Sp. Sal. Amy. ... 3i
Tectur. guttatur. ... 2xxv gutt.
B. S. Her. diem
Liquor.
Card. bened. ... 3i
Emul. Camp. ... 3i
Tenu. Amy. ... 3i
Liquor. Mund. ... 3i
Rad. Lig. ... 3i
Aq. Comm. ... 3i

Dito

Den 5 Juli

Den Dito

Dito

R. Conf. Fiat apol. scorbut.
Aq. Kard. q. s. fiat haull.
R. Decoct. ut ant.
Elix. prop.
Sp. Chellid. ... 3i
M. S. Rot. ... 3i
Sp. Vin. ... 3i

Den 12 manawa (sic) towaald
Ard e h de koors verheft

R. Sal. prim.
Card.
Diat. in mass. pul. ... 3i
Aq. Theriacal. ... 3i
Cinnamon. ... 3i
Vin. Gall. ... 3i

15 dito wiert seer aemborstig
gaf hem den bals. sulp. Amulati
Den 18 kreeg een aemborstig

R. Decoct. ut ant. ... 3i
R. Alth. ... 3i
Chamomill. ... 3i
Liquor. ... 3i
Aq. Comm. ... 3i

20 dito

R. Mint. ut ant. ... 3i
Fiat Coll. oris atq; garg.

24 dito was de Mont weder suiwer maer de aemborstigheit
vermeerderde, maekten hem een decoctum pectoralium
hem dat bovenstaende Mixtur lepel wijs te gebruiken
icent wiert van dag tot dag swakker en is eindelijk

Den 5 Augustus overleden

Jacob van Driel van Dordrecht

koperslager: 16 gld per maand
scheurbuik en koorts, 30-6/, 12-7 namen alle toevallen toe en de koors verhefte,
13-7 wiert seer aemborstig gaf hem den balsem...., 18-7 kreeg een...., 20-7 hetzelfde,
24-7 was de mont weder suiwer maer de aemborstigheit vermeerderde, maekten hem een
decoctum pectoralium (hoestdrank) en gaf hem dat bovenstaende mixtur lepel wijs te
gebruijken, de patient wiert van dag tot dag swakker en is eindelijk den 5 Augustus
(1701) overleden.

Testament gemaekt en geen goederen naergelaten hebbende is koomen te overleijden
1-10-1702 afgeboekt f 27.14.11

Gijsbertus Janse van der Wiel ^{Page 29}
 obstruction abdomen.
 Den 2 Juli R. Flor. Sulp.

Den 3 dito

Den 4 dito

Den 6 dito

R. Flor. Sulp.

Sal. pinn. --- @ 3i

Theriac --- 3i

R. Aq. Flor. q. s. fiat Turrif.

R. Aq. hord. q. s. fiat hault.

R. Sal. pinn.

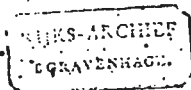
Act. Diaple. --- @ 3i

Occ. Quil. --- 3i

R. Ext. Cathol. --- 3i

Sicut fist. nov

restauratus

Gijsbregt Janse van der Wiel
 onder timmerman: 30 gld per maand
 zijn vrouw: Catharina van der Wiel
 koorts en obstipatie, 2-7/6-7-1701; hersteld
 11-5-1704 overleden te Bengalen
 20-1-1708 Betaelt volgens resolutie deser Camer de dato 16-1-1708, aen Harmanis
 Barlijn nu getrouwt met Catharina Brengens voormaels weduwe van Gijsbregt Janse van der
 Wiel f 282.10.- en voorts aen Christiaen van der Burgh en Dirck van Schie als re-
 genten van het Caritaethuys tot Delft, als onderhoudende Maria Gerrits van Yselsteijn
 moeder van Gijsbrecht Jansz van der Wiel. Borge Harmen Lookermans stadts kraen kindt,
 f 141.4.-
 24-1-1709 betaelt aen Harman Barlijn als in huywelijk hebbende Catrina Brentgens,
 Johannis de Baie en Robbertus Vlaerdingerwout als Regenten van t Caritaetshuys
 f 18.7.6
 Borge voor alle naemaninge Harman Lookermans

Jan Stevense van der Werf ^{Pag 30} feb 1701
Den 2 Juli

R. Sal prun
Oec. Laurel . . . @ 7i
Steniacca . . . @ 7i
aq. Mandri q. l. f. l. Mint
R. Sal prun
Sal Card. . . . @ 7i
Oec. Laurel . . . @ 7i
Antin. Diaph . . . @ 7i
L. pilv. aut d. Lebrun a
L. d. d. d. d.
restauratus

3 Juli

Postea scorbuticus

Den 20 Juli

R. Cat. Cathol. . . 7i
fiat p. l. x v
R. Decoct. Amiat. et coll
on. l. ut legitur pag. 31
samtijds gepurgeert ook
sagjes gesweet nae gele-
gent heijt van sake

Jan Stevense van der Werf van Delft

schiemansmaat: 14 gld per maand

koorts, 2/3-7-1701; hersteld

daarna scheurbuik, 26-7-1701, als op pagina 31 te lezen is, somtijts gepurgeert ook sagjes gesweet nae gelegentheit van sake

13-4-1701 tot schieman (in de plaets van den overlede schieman Dirck Gansenacker zie: pag. 33) is aangesteld met een tractement van 17 gld per maand gagie heden aenvang nemende

1704 behoorlijck thuyt gecomen

30-8-1704 aen hem selfs betaelt f 581.11.5

Jan van Delft. scorbuticus
Den 2 Juli

Page 31

Dito

R. Spirit. Sal. Arn.
Elixir prop. par. @ 3ij
Spir. Celule - - - - - 3ij
Miat. ad XXV / part Bil. per
viam

R. Liq. Cand. leud. - - - - - @ 3ij
Emul. Camp. - - - - - @ 3ij
Papayan. - - - - - @ 3ij
Liq. Mund. - - - - - M.
Rat. Liq. - - - - - 3ij
fiat decoct. scorb. waer van
lijf van k vol den daeg

Dito

R. Elix. prop. par. - - - - - 3ij
Egyptiac. - - - - - 3ij
Mist. Ros. - - - - - 3ij
Sp. vin. - - - - - 3ij
fiat coll. oris
De stank vermeerderende, ver-
meerde ik mede den Ung. Egypt.

Indien sij geen eetens lust hadden gaf ik haer een
dosis Elixir Sal. of met purgeerden haer met Oxtid.
Cathol. Conf. kamik jell. Ryff. nae gelegentheit van
saken, Dit boven staende mixtuur gaf ik haer
druppelwijs tot xxx dropp. twemaal daegs, het welk
seer antescorbutik is, de verdikte sappen soo veel doendelij
is verdunnende, het slijm in de maeg losmakende, en soo de
patienten appetijt deet verwecken haer de costum het ik
haer dagelyk gebruikte; en haer coll. oris waer mede ik
haer 5, 6, 7 jaer 12 daegs nae gelegentheit van saken watter
om die Ulcera Roma soo veel doendelij watter. Staende ik
lijt haer somtijt ook sagte swaert door dien dat sterc

Jan van Delft, de identiteit van deze opvarende is niet vast te stellen
scheurbuik, 2-7-1701
fiat decoctum scorb., fiat coll.oris
De stank vermeerderende, vermeerde ik mede den Unguentum Egyptiae
Indien sij geen eetens lust hadden gaf ik haer een dosis Elixer Sal. of purgeerden
haer met nae gelegentheit van saken, Dit boven
staende mixtuur gaf ik haer druppelwijs tot xxx droppels twemaal daegs, het welk
seer antescorbutik is, de verdikte sappen soo veel doendelijk is verdunnende, het
slijm in de maeg losmakende, en soo de patienten appetijt deet verwecken haer

Sudoris f(ri)cia' lijd geen plaets' hebbe) om de koorse, dewelke dese siekte toevallig sijn te steuten, en dat om volgende redenen, want al te veel sweten sou de patienten seer verswacken, en de verloren kragten kunnen wij door gebrek van voetsel niet weder aensetten, Soo dat soodanige patienten ligtelyk in een teering souden kunnen vervallen.

Ik gaf haar ook dit volgende Liniment om de verstramde en verdickte vogten, dewelke in het eijnde der spieren omtrent de articulatie komende steuten broeijing en bij gevolg swellingen maeken, te hulp te komen.

R. 3. Laur. Zij
 3. Thimb. Zij
 Dist. f. rosin.

Om door gebrek van dit boveestaende R. Ol. Cambricomm. Zij
 Thimb.
 Spie Zij
 Dist. Liniment in

En soo op soodanige manier quam ik mijne scorbutici dewelken dagelyk vermeerderde, te hulp.

decoctum liet ik haer dagelyks gebruiken, en haer Coll.oris waer mede ik haer 5, 6, 7 jae 12 daegs nae gelegentheit van saken waste om die ulcera Noma soo veel doendelyk was te steuten, ik liet haer somtijts ook sagjes sweten (door dien dat ster-(ke ?) sudoris f(r)icia, het koude zweet, hier geen plaets hebbe) om de koorse dewelke dese siekte toevallig sijn te steuten, en dat om volgende redenen, want al te veel sweten sou de patienten seer verswacken, en de verloren kragten kunnen wij door gebrek van voetsel niet weder aensetten, Soo dat soodanige patienten ligtelyk in een teering souden kunnen vervallen.

Ik gaf haer ook dit volgende liniment om verstramde en verdick(t)e vogten, dewelke in het eijnde der spieren omtrent de articulatie komende steuten broeijing en bij gevolg swellingen maeken, te hulp te komen

En door gebrek van dit bovenstaende

En soo op sodaenige manier quam ik mijne scorbutici, dewelken dagelyk vermeerderde, te hulp.

Dirck Gansenacker Scorbuticus ^{pag 33}
2 Juli heb ik getracteert als pag. 31 gezien kan werd.

Den 18 August. ~~Quam~~ Quam tot een seer swaer
toeval een Diarreea purgeerden hem met dit naevol-
gende

R. Res. Electi. ʒi
ol. Anil. ʒi

19 dito

R. Res. Lacti. ʒi
Mucil. Miele. ʒi
Fiat pulv.

20 dito

R. Siac. ʒi
Res. Electi. ʒi
Laud. Opial. ʒi
Decoct. Ros. Anil. ʒi
Fiat Mist. det. Cochlearia.

21 dito

R. Rosas rubras. Mij
Cort. Gran. Mij
Herb. Munda.
Herb. Alth. a Mij
Aq. Comm. ʒi
Fiat decoct. ad di. Senticia.

23 dito

R. Coral. ind.
Ros. Ann.
Laud. Sigt. a ʒi
Laud. Opial. ʒi
Ros. Sumb. ʒi
Fiat. Condit.

De patient seer knijpende Daer toe swaer sloot tot
slaende met kaalingen naemen de kragt seer sterk af.

Dirk Gansenacker van Delft

schieman: 20 gld per maand

zijn vrouw: Catharina Gansenacker

scheurbuik, 2-7-1701 heb ik getracteert als pagina 31 gezien kan werden, 18-8 quam tot een seer swaer toeval een diarreea purgeerden hem met dit naevolgende, 23-8 de patient seer knijpende daer toe swaere koorse toe slaende met kaalingen, naemen de kragten seer sterk af

29-8-1701 aan de Caap de Goede Hoop in het Siekenhuys is komen te overlijden

3-10-1702 betaelt aen Catarina Dircx van der Briel erfgenaem van den voornoemde

Dirck Ganssenacker f 30.13.5

Geleijn van der Waght Scorbutic.

pag 31

Tracteerden hem ut pag. 31 gelykt is

Geleijn Jacobse van der Waght van Delft

bosschieter: 12 gld per maand

scheurbuik

tracteerden hem als op pagina 31 gesept is

schuld aan: Susanna van der Mast

22-9-1701 per ordonnantie gaet aen land aen Caep de Goede Hoop

maert 1702 in Bataviaes Hospitael

1706 is thuis gecomen

12-8-1706 betaelt aen hem selfs f 381.2.-

Lauris Janse van Delft Scorbutic.
ut pag. 31

Lauris Janse van Delft

matroos: 11 gld per maand

scheurbuik als pagina 31

10-7-1705 overleden zonder testament te maken

Sinjeurs Anthony Cortenbrand

Cornelis de Hoyer

Cornelis van der Hout

als gestelde voogden bij de Heeren Weesmeesteren deser Stad(Delft) mitsgaders tot den ontfang deses gequalificeert over de twee minderjarige kinderen van den bovenstaende Lourens Janse volgens acte geliasseert als in margine de somme van f 224.6.- Voor alle naemaninge ijder in haer privé te bevrijden etc.

Jan van Dop Scorbaticus
at pag. 31

Pag. 35

Jan Cornelisse van Dop van Delft

matroos: 11 gld per maand

scheurboek als pagina 31

overleden 26-1-1705

25-2-1706 betaelt op speciale ordre van den Heeren deser Camer (Delft) aen Heer Mr Cornelis sGravesande in qualite als rentmeester van t Meijsjeshuijs alwaer onderhouden werdt Neeltje Cornelis van Dop mitsgaders nog als geauthoriseert van de Heeren Weesmeesteren deser Stadt wegens, Annitje en Willemintje Cornelis van Dop alle minderjarige halve susters van Jan Cornelis van Dop van svaders zijde Gerbrant van Dop als in huwelijck hebbende Barbara Cornelis van IJck, Elsje Cornelis van IJck weduwe van Jacob Willems van Campen en aen Cornelis Gijbrechts van IJck susters en broederen kinderen van Annitje Cornelis van IJck die moeder was van de voornoemde Jan Cornelis van Dop, volgens bescheijden geliasseert als in margine de somme van f 199.2.10

Borge voor de naermaninge Johan van Elst wijncooper binnen Delft

Jan Post Scorbaticus
at pag 31

Johannes Post van Delft

soldaat: 9 gld per maand

scheurboek als pagina 31

schuld aan: Mr Jan Bogaerd

29-3-1706 betaelt aen Nicolaes van der Vaert in voldoeninge van de schult gehalveert 1711 is thuis gekoomen

30-8-1711 aen hem selfs betaelt f 432.6.10

Jacobus van Starrenburg ^{Pag 36} Scorbuticus
16 Juli + pag. 34

Jacobus van Starrenburg van Delft

soldaat: 9 gld per maand

zijn vrouw: Sanderina van Brussel

scheurbuik, 16-7-1701 als pagina 31

1703 is behoorlijck thuys gecomen

31-8-1703 aen hem selfs betaelt f 36.5.9

David Fips Scorbuticus
+ pag. 34

David Fips van Batavia

matroos: 10 gld per maand

scheurbuik, 16-7-1701 als pagina 31

31-8-1706 David Fips is vrij man geworden

28-10-1710 betaelt aen Gerrit Huygelbosch als last en procuratie hebbende van den
voornoemde David Fips de somma van f 240.9.12

Borge voor alle namaninge Dirck Slatius

Abram Persijn Scorbaticus. Pag 37
16 Dito hadde een swaer Ulc. Noma in de Mont
Wast hem seer dikwils met het boven staende Colla-
tio en bragt Sagte Plumaceolen met het selfde
Coll. in de Ulcera en trakteeerde hem ut Pag-32

Abram Persijn van Delft

matroos: 11 gld per maand
scheurbuik,

16 dito hadde een swaer ulcus noma (waterkanker, gangreen) in de mont wast hem
seer dikwils met het boven staende collatio (spoeling) en bragt sagte plumaceolen
(propjes pluksel) met het selfde collatio (spoelsel) in de ulcera (zweer) en
trakteerde hem als pagina 31

6-7-1704 overleden (in Oostindië)

afgeboekt f 63.4.0

Boudewijn Mathijsz Scorb.
18 Dito ut pag. 32 dict.

Boudewijn Mathijsz van Delfshaven

matroos: 11 gld per maand

scheurbuik,

18 dito als op pagina 31 gezegd

1704 is behoorlijck thuis gecomen

30-9-1704 aen hem selfs betaelt f 162.8.10

Augustijn Kemmer scorb. et g. fed. Pag 30
 10 dito R. Sal prun.
 Diak. @ 7i
 Aq. herd. q. s. Fiat Sudorif.
 En verdere gelijk met de andere scorbatici
 pag. pag Bt.

Augustijn Kemmer uijt Silesic

soldaat: 9 gld per maand
 zijn vrouw Elsje Kemmers
 scheurbuik en koorts, 18-7-1701, en verdere gelijk de andere scorbatici als op pag 31
 1711 is behoorlijk thys gekoomen
 30-8-1711 aen hem selfs betaelt f 86.18.4

Jan Gerritse febris et gigtigen
 beyde de armen
 Den 2 Juli

R. Sal prun
 Theriac. @ 7i
 Aq. Theriac. 3i
 Aq. Ford. q. s. et fiat

Den 3 dito
 Den 5 dito

R. Sudorif. ut supra
 R. Sal prun
 Card. @ 7i
 Antid. diaph. ʒxxv
 Laud. opiat. ʒij
 Occ. Camari ʒij
 Aq. et fiat pulv. ad ʒv

Den 8 dito

R. pulv. ut supra
 id Staurat ut

Jan Gerritse Christel van Delft

soldaat: 9 gld per maand
 koorts en gigtig in beyde de armen, 2-7/8-7-1701; hersteld
 schuld aan: Philippina Maertens; 20-7-1701 aen gemaecte cleeren over een pak f 161.--
 15-11-1706 Overleden sonder testament te maaken
 8-10-1710 betaelt aen Phillipijntje Maertens moeder mistgaders erfgenaem ab intestato
 van den bovenstaende Jan Gerrits Christel de somma van f 45.19.-
 Borge voor alle naemaninge Joost Jansz Christel meester schoemaecker wonende aen
 Verwersdijck alhier (Delft).

A
Cornelis de Man Scorb. Pag 39
26. *ut pag. 32 Delt.*

Cornelis de Man van Delft

botteliersmaat: 14 gld per maand
scheurbuik,

26 dito als op pagina 31 gezegd is

12-4-1702 overleden (te Batavia ?) zonder testament te maken

"wegens syn nalatenschap die aldaer verantwoord wort ter somme van f 1.665.10.0"

15-5-1704 betaelt aen Juffer Beatris de Vries weduwe van Sinjeur Cornelis de Man,
moeder van de bovenstaende Cornelis de Man en gesustineerde erfgenaem volgens tes-
tament in dato den 24sten Maert 1701, de somme van f 1.471.12.10

Borge voor alle naermaninge Anthonij de Man

Ari Wartelaer Scorbent
16 Dito *ut pag 32*

Ari Wartelaer van Delft

bosschieter: 12 gld per maand

scheurbuik, 16 dito als op pagina 31

schuld aan: Cornelis t Hoen

3-10-1704 overleden Bataviaes Hospitael, sonder testament te maken

13-7-1706 betaelt op speciale ordre van den Heeren deser Camer aen Cornelis Thoen
in huwelijck hebbende Jannetje Oversloot hier mede present moeder van den bovenstaen-

de Ari Wartelaer voor de eene helft en Elsje van der Linde als procuratie hebbende

van haer man Jacob Wartelaer volle broeder van den voornoemde Ary Wartelaer voor

de wederhelft de somme van f 117.7.0

Borge voor alle naermaninge Benjamin Jacobs Kamerknecht

Joost v. Malen Delft
Pag 34 Dint.

Joost van Malen van Delft

matroos: 10 gld per maand
scheurbuik, als op pagina 31 gezegd is
schuld aan: Michiel van der Maelen
21-9-1723 overleden op Magapatnam
22-10-1723 De Camer Zeelant geauthoriseert om te betaelen aen Andries Boel als
gevolmachtigde van de bovenstaende Joost van Maelen de somme van f 115.6.0

Jan van der Wiet den obstructie piben
en flantent

quam dant 3 April van boort Oudst 62 jaren
ist een stant in een gevecht daer mee swaer
hottst soo dat ik hem soo gaand gelaide
66, mitte bougen den Balde Sulp. An. 1799
te geven endes swaer den Salvo. O. 1799
XV a XVI galle en son tijt saggt te pinge
in 7 hette vande seyl wien slayped en slaype
den een dor sligrijt vinnende gaf den een
voort. pistorali? R. Oud. Dind.

...	2 mi
...	34
...	34
...	34
...	34
...	34
...	34
...	34
...	34
...	34
...	34
...	34

Swakke wondende en R
mitte kinnend D. wille

Den 18 Dindely k den 25
Augustus over den

Johannis van der Wielen van Delft
soldaat: 9 gld per maand
zijn vrouw: Maria van der Wielen

vervolg pagina 40

aamborstig en flauwte,

Quam den 13 April aen boort oudt 62 jaren viel aenstons in een flauwte daer nae sware hoest soo dat ik hem soo gaende gehouden heb, met smorgens den balsem ... te geven en des savons den ... en somtijts sagjes te purgeren in 't laest van de reijs wier slapper en slapper den aamborstigheijt vermeerde gaf hem een decoctum pectoralis (hoestdrank)

Swakker wordende en niet kunnende ruste

En is eindelijk den 25 Augustus overleden

Is komen te overlyden sonder testament te maken.

Jan Willemse van Deventer ^{Page 10}
Den 2 Juli R. Sal prun

Antim. Diapl. @ 9i
Occ. Canet. 9xv
Missi fiat p. d.

7 Juli oegott seer J.
Lichte hoest

Scod. Card. Bened. @ 9i
Liqu. An. Si. 3ij
Kondijn Mund. 3ij
Rad. 3ij
Aq. Colun. 3ij

dito

R. Balb. Sulph. Aur. 3ij
fiat Decoct. pect. or.
gottatum ad x gutt 6ij
per diem

12 kreeg een obstructie R.
in zijn testis en ze een
seer door den hoest

Scod. Anta. Mi.
Ab. lenth. Mi.
albh. Mi.
Contib. et. Cont. Coq. et fiat Cat
aplabura

10 Dito het bloet spoe J.
ge bleef hem bij

R. Diapl. 3ij
Bal. sup. 3ij
Copiv. 3ij
fiat bolus waer van hij een
klompje of nam ald een klomp

28 Dito het bloet spoe J.
ge ophoudende en de patient
door de siekte en bloet
spoege seer oerswacht sijn

R. Sal prun. 3i
Occ. Canet. 3ij
Antim. Diapl. 9xv
Diapl. 3ij
Laud. Opiat. 3ij
Aq. Cinam. 3ij
Vin. Gall. 3ij
fiat Mout. dat is Cochleatum

En soo heb ik de patient
onderhouden tot dat ik hem
hier in seker huij ge brogt heb

Jan Willemse van Deventer
konstabelmaat: 14 gls per maand
koorts, 2-7-1701
4-7 begost seer sterk te hoesten
12-7 kreeg een obstructie in sijn testicul ge causeert door den hoest
16-7 het bloet spoeg bleef hem bij fiat bolus (arsenijbol) waer van hij een klompje
afnam als een haesnoot, 28 dito het bloetspoeg ophoudende en de patient door de
siekte en het bloet spoeg seer verswacht sijnde En soo heb ik de patient onderhouden
tot dat ik hem hier in siekenhuijs ge brogt heb
1704 is thuy gecomen
17-10-1704 betaelt aen hem selfs f 198.4.0

Hri Roos Leor but. pag 42 11
 26 Aug. quemadmodum Legit = pag = 32

Adriaen Joosten de Roos van Delft
 matroos: 11 gld per maand
 scheurbuik, 26-8-1701 wat de behandeling betreft als pagina 31
 zijn vrouw: Claasijntje Pieters
 1703 is thuis gecomen
 8-1-1704 betaalt aan Ary de Roos f 150.--

Willem Klant cum inflammat. gutt.
 atq: obstruct. abdom.
 Den 29 Aug. R. Althia
 R. Rubl. Cam
 R. Mund. Mij
 R. Com. 9.5
 Fiat. Gar. V. i. l. m.
 R. Extr. Cathol. Si
 Fiat pill. No 1
 R. Gargarilu. ut supra.
 R. Extr. Cathol. Si

Dito
 20 Dito
 Den 29

Willem Pieterse Klant van Delft
 ondertimmerman: 40 gld per maand
 met keelontsteking en obstipatie, 24-8/29-8-1701
 overleden 27-10-170(2 ?)
 11-3-1705 Betaelt Pieter Marcusse Klant* vaader en erfgenaam voor de eene helft
 en Marcus Pieterse Klant broeder en erfgenaam voor de wederhelft te samen de
 somma van f 1.239.9.5
 Borge voor alle namaninge Paulus de Bergh wonende aen de Rotterdamse poort (Delft)
 * Kwartierstaat Mr Bastiaan Gerard Eldermans

Louijs de la peijere cum obstruct. abdom.
Den 2 Julij. R. pillul. suffi. 30

Sicut pillu.
mit. agra.

Postea Scorbaticus
Den 16 Augusti. R. Legit. pag. 3i

Statim Mane cum obstruct. abdominis
atq. febrili.

R. Bodoito

R. Sol. prun.

Card. 3i
Acc. Canes. 3i
Diab. 3i
aq. hor. d. q. suffi.

3i dito

R. Extr. Cathol. 9i
Sicut pill. No V

Louis Bernard de la Peijere van Delft (zie dezelfde onder nr 20)

matroos: 11 gld per maand

zijn vrouw: Ignatia van Lokere

met obstipatie, 2-7-1701; hersteld

daarna scheurbuik, 16-8-1701, als op pagina 31 te lezen is

thans met obstipatie en koorts, 30/31-7-1701

schuld aan: Anna Bernard de la Peijere en aen de Armen te Batavia over condemnatie

11-1-1702 gaet dezelve aen land om op de Werf te arbeijden

31-8-1702 overleden Bataviaes Hospitael

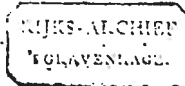
4-1-1704 betaelt aen de vrouw op de acte (Ignatia van Lokere) f 33.--

Borge voor alle naermaninge B vd Swaen

Pag 44

Cornelis Corper cum obstruct. abdominis
 atqz feb
 Den 26 August.
 27 dito
 Den 29 dito

R. Extr. Catholi... ʒi
 Fiat pillu ʒo v
 R. Cat. poun.
 Card. ... @ ʒ xv
 Theriac. ... ʒi
 Aq. Florid. ... ʒ l et ficut
 Indisif. c.
 R. Contact. Hamach. ʒ ʒ
 Aq. Florid. ʒ l
 Fiat hau ʒ l

Cornelis Gerritse van Corper
 onder-timmerman: 30 gld per maand
 zijn vrouw: Jopje Claas van de Velde
 met obstipatie en koorts, 26/29-8-1701
 10-1-1702 also dese persoon geen schulden gemaakt heeft, so gaat deselve aen land
 om op de werf dienst te doen
 1708 thuis gekomen
 31-10-1708 aen hem selfs betaelt f 1.817.12.-

A.R.A.

Archieven V.O.C.

Inv.nr 5126

Dit inventaris nummer bevat het chirurgijnsboekje van Opperchirurgijn Francois van der Tak en het journaal van schipper Gijsbert Welgevaaren, waarin vermeld wordt het dagelijks bestek, de vaarroute en andere bijzonderheden, onder het hoofd:
"Gedagtenisse der voornaamste voorvalle van Holland na Caap de goede hoop met t Fluijt schip Voorschootte

Int Jaer 1701 den 13 April na de middag ligte wij ons ancker en ginge onder zeyl in compagnie met t Schip Meydregt voor de Camer van Delft met N N O wind op zijde koelte goet weer int uyt zejlen, enz. met de volgende aantekeningen:

Vrijdag 5 Augustus 1701 overleden een koperslager Jacob van Driel van Dort

Donderdag 18 Augustus 1701 overleden een metselaar Gillis Barentze van Delft

Donderdag 25 Augustus 1701 overleden een soldaat Jan van der Wiel van Delft

Zaterdag 27 Augustus Tafelbaaij in zicht

Zondag 28 Augustus 1701 die dag de baai ingezeyld

Wij hebben op de reys 3 dooden gehad en 21 siecken aan land gebragt godtalmagtig gedanckt voor dus veer behouden reys.

w.g.Gijsbertus Welgevaaren."

Inv.nr 13877

Voorschoten, scheepssoldijboek, grootboek 1701 (Kamer van Delft)

Aan dit register zijn de familiebetrekkingen en persoonsgegevens van o.a. de patiënten ontleend alsmede van de andere opvarenden, als van:

Francois van der Tack van Delft, zoon van Arent van der Tack en Maria van der Tack, Opperchirurgijn op f 32.-.- per maand en een maand ad f 32.-.- voor instrumenten 1709 behoorlyck thuy gekoomen

25-9-1709 aen hem selfs betaelt f 1.451.14.10.

Inv.nr 12655

Betaalsrollen, generale monsterrol van o.a. het Schip Voorschoten (1701), op de rede van Caap de Goede Hoop dd 24-9-1701.

Nadere gegevens omtrent de herkomst van de persoon van Jan van Delft, op pagina 31, zijn niet te voorschijn gekomen.

Rijks Geschiedkundige Publicatiën

Grote Serie, deel 166, blz. 270 (Dutch Asiatic Shipping in the 17th and 18th centuries)

Uitreis Voorschoten, schipper Gijsbert Martensz Welgevaaren

tonnage 558, fluitschip, gebouwd 1684 te Delft voor rekening Kamer van Delft, het schip is gesloopt te Batavia 9-11-1706

13-4-1701 van Goeree

27-8-1701 aankomst Kaap de Goede Hoop

26-9-1701 vertrek idem

8-1-1702 aankomst Batavia.

Literatuur

"de Scorbuto", Samuel den Ouden* (Delft 1743-1807), dissertatie Leiden 6-11-1767.

"De scheurbuik in den loop der tijden",
A.H.P. Augustijn. Dissertatie Amsterdam 1932.

A.E. Leuftink "Harde Heelmeesters", Zeelieden en hun Dokters in de 18e eeuw.
Walburg Pers, Zutphen 1991.

* Kwartierstaat Mr Bastiaan Gerard Eldermans

M.A.van Andel "Chirurgijns, Vrije Meesters, Beunhazen en Kwakzalvers"
De chirurgijns-gilden en de praktijk der heelkunde (1400-1800)
Mart.Nijhoff 's-Gravenhage 1981.

Dr H.L.Houtzager "Medicyns, Vroedwyfs en Chirurgyns"
Serie-uitgave van het Genootschap Delfia Batavorum, nummer 5
Rodopi Amsterdam 1979.

blz. 24 & 25

"Van Foreest (1521-1597) heeft de symptomen en de therapie van deze vaak in Delft endemisch optredende volksziekte uitstekend beschreven. De ziekte begon, zegt hij met neerslachtigheid, kortademigheid, zwakte en pijn in de benen en vaal-bleke gelaatskleur; het tandvlees was rood, pijnlijk en jeukte hevig. De tanden gingen losstaan en vielen uit, het slijmvlies van de mond werd sponsachtig en bloedde gemakkelijk. Op armen en benen ontstonden loodkleurige vlekken en in de gewrichten traden bloedingen op.

Als oorzaak van de ziekte noemt hij alles wat zwartgalligheid verwekt, met name bedorven voedsel en water, oude gezouten vlees en vissoorten. De therapie was de patient 'vitamine-rijk' voedsel voor te schrijven zoals groene groenten, appels, geitemelk, een afkooksel van cichorei, peterselie en lepelblad."

Coelho "Zakwoordenboek der Geneeskunde"
Elsevier/PBNA Arnhem 1993.

F.S.Gaastra "De geschiedenis van de VOC"
Haarlem Fibula-Van Dishoeck 1982.

Leonard Blussé & Jaap de Moor "Nederlanders overzee, 1600-1650"
Wever, Franeker 1983.

Roelof van Gelder en Lodewijk Wagenaar "Sporen van de compagnie" De VOC in Nederland
De Bataafsche Leeuw Amsterdam 1988.

"Delft en de Oostindische Compagnie"
Serie-uitgave van het Genootschap Delfia Batavorum, nummer 14
Rodopi Amsterdam 1987.

H.B.Eldermans "Delftse kwartieren, voor- en nageslacht van Gijsbregt Maartensz
Welgevaren".

Kwartierstaat Mr B.G.Eldermans.

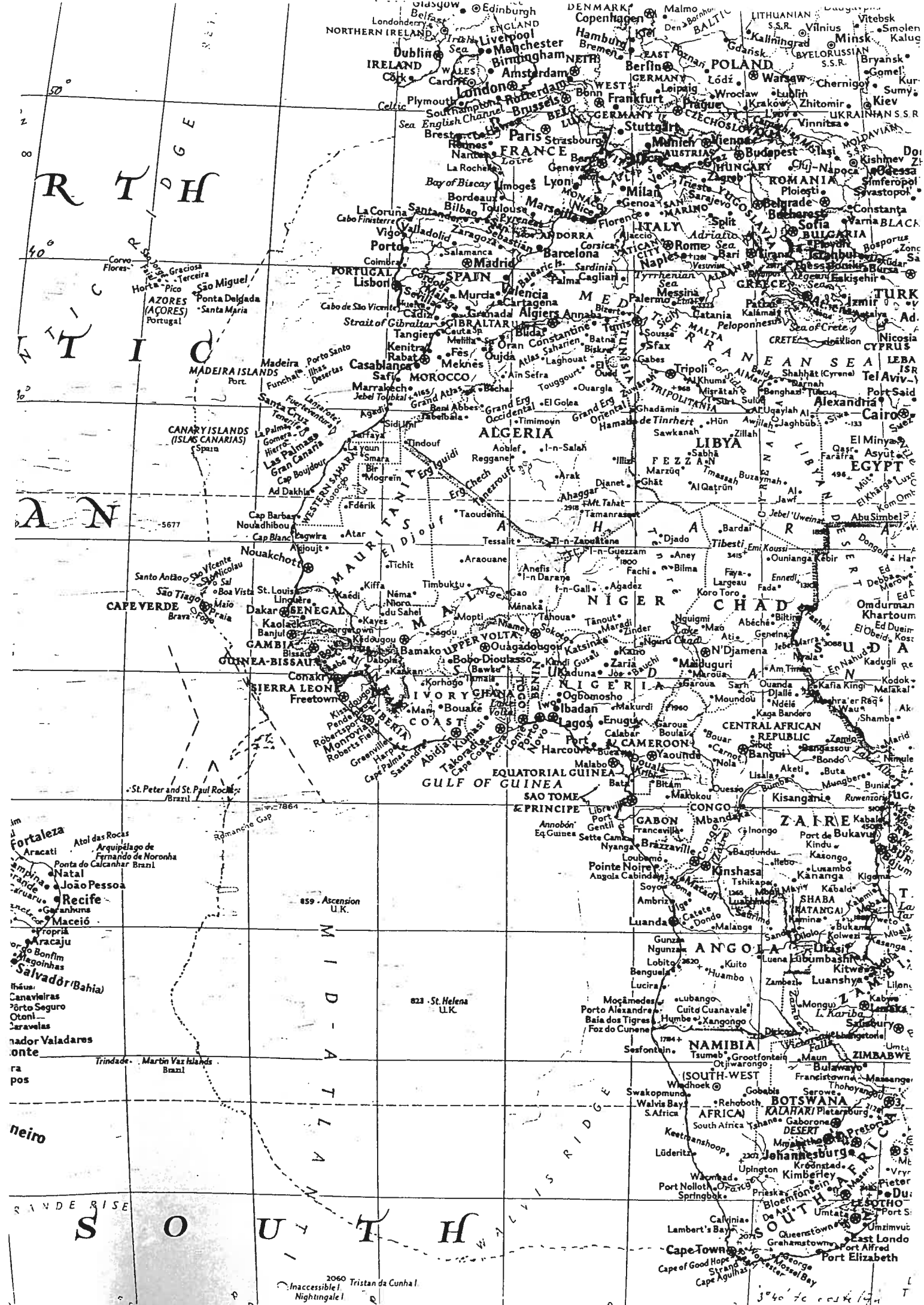
. -o-o-o-o-

Bewerker is, Mevrouw A.M.de Vrij-Kalisvaart erkentelijk voor het duiden van de medische termen en de Heer J.P.Jongejan voor de beschrijving van de zeilroute.

H.B.Eldermans
Lonnekerstraat 25
2541 TS 's-Gravenhage
tel.070-3661705

Register op persoonsnamen:

- A
Andel, v 46
Andries Cornelis 27
Assou 21
Augustijn 45
- B
Ba(c)x 8
Baie de 29
Barlijn 29
Bart, v 25
Benjamin Jacobs 39
Bergh de 42
Blussé 46
Boel 40
Bogaerd 35
Boudewijn Mathijsz 37
Bren(t)gens 29
Briel, v 33
Bronswijck, v 3
Brussel, v 36
Burg(h) , v.d. 17.29
- C = K
Chijs, v.d. 18
- D
David Fips 36
Deventer, v 41
Dirk Pieterse 12
Dishoeck, v 46
Doon, den 9
Doorle 19
Doom, v 6
Dop, v 35
Driel, v 28.45
Dijxhoorn 11
- E
Eldermans 3.8.21.42.45.46
Elisabeth Carels 9
Elst, v 35
- F
Fierlant 24
Fips 36
Foreest, v 46
- G
Gaastra 46
Gansenacker 30.33
Gelder, v 46
Gillis Barentse 23.24.26.45
s-Gravesande 35
- H
Hoen, 't 39
Hout, v.d. 19.34
Houtzager 46
Hoyer, de 34
Huygebosch 36
- J
Jacomijntje Frans 14
- Jan v. Delft 31.45
- Willems 41
Jongejan 46
- K
Campen, v 35
Kemmer(s) 38
Klant 42
Clasijntje Pieters 42
Cleef, v 27
Coelho 46
Co(e)ol 17
Kopenhagen, v 27
Cornelis Gerritse 44
Corper, v 44
Coretenbrand 34
Couverde, v 5
Couwenhoven, v 9
Christel 38
Curassouw 21
Kurpen, v.d. 18
- L
Lange, de 16
Latour 10
Lauris Janse 34
Leuftink 45
Leut(er) 15
Linde, v.d. 39
Lokere, v. 20.43
Loo(c)kermans 29
- M
Ma(e)len, v.d. 40
Man, de 39
Maria Pietsr 4
- Samuels 24
Mast, v.d. 34
Momael 17
Moor, de 40
Moree, Jan Janse 1
- N
Nimwegen, v 7
Nijhoff 46
- O
Onderwater 26
Oversloot 39
- P
Persijn 16.37
Peijere, de la 20.43
Philippina Maertens 38
Pleuntje Jansdr 3
Post 35
- R
Ramp 14
Roos (de) 3.42
- S
Saest, v, 12
- Schie, v. 29
Slatius 36
Speijers 3
Spiering 2
Starrenburg, v. 36
Streijen, v. 3
Swaen, v.d. 20.43
Swart, de 5
Zijl, v. 14
Sijloo 18
- T
Tak, v.d. 45Thoen 39
Tijerhandt 24
- V
Vaert, v.d. 35
Veermans 5
Velde(n), v.d. 21.44
Verbrugge 21
Verschour 8
Vlaardingewoud 29
Vliet, v. 16.27
Voorn(e), v.d. 4
Vorst, v.d. 8
Vries, de 39
Vrij-Kalisvaart, de 46
- W
Waalpot 13
Wa(c)(g)(h)t, v.d. 8.34
Wagenaar 46
Wartelaer 39
Welgevaaren 3.45.46
Werf, v.d. 30
West(en), v. 22
Wever 46
Wiel, v.d. 29.40.45
Wieling 13
Wier, v.d. 9
- Y
Yck, v. 35
Yselsteijn v. 29
- Z = S
- o-o-o-o-

R T H

N T I O

A N

neiro

S O U T H

S A N D E R S E

3060 Tristan da Cunha
Inaccessible Nightingale
TRISTAN DA CUNHA

823 - St. Helena
U.K.

859 - Ascension
U.K.

St. Peter and St. Paul Rocks
Brazil

Fortaleza
Aracati
Ponta do Calcanhar Brazil
Natal
João Pessoa
Recife
Maceió
Aracaju
Bonfim
Moginhos
Salvador (Bahia)
Itaúna
Canavieiras
Porto Seguro
Otoni
Sarawelas
nador Valadares
onte
ra
pos

Trindade - Martin Vaz Islands
Brazil

Romanão Gsp

823 - St. Helena
U.K.

859 - Ascension
U.K.

St. Peter and St. Paul Rocks
Brazil

Fortaleza
Aracati
Ponta do Calcanhar Brazil
Natal
João Pessoa
Recife
Maceió
Aracaju
Bonfim
Moginhos
Salvador (Bahia)
Itaúna
Canavieiras
Porto Seguro
Otoni
Sarawelas
nador Valadares
onte
ra
pos